

Nr ewid. 41/2014/I/13/004/LKA

Informacja o wynikach kontroli

**MODERNIZACJA STADIONU ŚLĄSKIEGO
W CHORZOWIE (BUDOWA ZADASZENIA TRYBUN)
W LATACH 2007–2013 Z UWZGLĘDNIENIEM
JEJ WCZEŚNIEJSZYCH ETAPÓW**

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

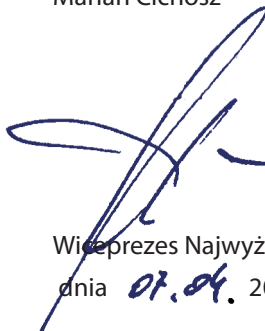
WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Delegatury NIK w Katowicach:
Piotr Miklis

Zatwierdzam
Marian Cichosz

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli
dnia 07.04. 2014

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

WPROWADZENIE	5
1. ZAŁOŻENIA KONTROLI – CEL, ZAKRES I OKRES KONTROLI	6
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	7
2.1. Ocena kontrolowanej działalności	7
2.2. Uwagi końcowe	7
3. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE.....	9
3.1. Zamówienie i odstąpienie od realizacji projektu zadaszania trybun stadionu „Saturn 2005”	9
3.1.1. Zamówienie projektu „Saturn 2005” (07.03.2005)	9
3.1.2. Oficjalne odstąpienie od realizacji projektu „Saturn 2005” (08.01.2008)	11
3.1.2.1. „Analiza wariantów modernizacji stadionu”	11
3.1.2.2. Ekspertyzy projektu „Saturn 2005” autorstwa Politechniki Krakowskiej i Politechniki Wrocławskiej	12
3.1.2.3. Uchwała z 08.01.2008 r.	13
3.1.3. Wypowiedzenie umowy z GPW S.A. (Inwestorem zastępczym 05.04.2007 r.)	14
3.1.4. Wybór Inżyniera Kontraktu (07.08.2007)	14
3.1.5. Skutki finansowe rezygnacji z projektu „Saturn 2005”	15
3.2. Wybór nowego projektu zadaszania trybun stadionu	15
3.2.1. Negocjacje bez ogłoszenia (16.01.2008r.)	15
3.2.2. Zamówienie z wolnej ręki (11.03.2008r.)	16
3.2.3. Wyłonienie wykonawcy	18
3.3. Działania Urzędu w zakresie weryfikacji poprawności zamawianych projektów zadaszania Stadionu Śląskiego	19
3.3.1. Weryfikacja założeń projektu „Saturn 2005”	19
3.3.2. Weryfikacja założeń projektu GMP	19
3.3.3. Weryfikacja „Zamiennej Dokumentacji Projektowej”	20
3.4. Budowa zadaszania trybun i jej przerwanie	20
3.4.1. Awaria konstrukcji zadaszania trybun stadionu (15.07.2011 r.)	21
3.4.2. Obniżenie niektórych parametrów łączników stalowych	22
3.4.3. Działania Inżyniera Kontraktu	24
3.4.4. Finansowe skutki awarii	24
3.4.5. Przyczyny awarii w świetle sporządzonych ekspertyz technicznych	25
3.4.5.1. Ekspertyza ITB	25
3.4.5.2. Ekspertyza Politechniki Gdańskiej	25
3.4.5.3. Analiza wytrzymałościowa modeli łączników wykonana przez ekspertów Politechniki Śląskiej	26

3.5. Stan modernizacji Stadionu Śląskiego w czasie kontroli NIK.....	27
3.6. Dotychczasowe koszty modernizacji Stadionu Śląskiego	29
4. INFORMACJE DODATKOWE	31
4.1. Organizacja i przebieg kontroli.....	31
ZAŁĄCZNIKI	32

Modernizację Stadionu Śląskiego, której nie zakończono do chwili obecnej, rozpoczęto w 1994 roku¹. Wg początkowych szacunków, cały koszt modernizacji miał się zamknąć w kwocie 289,8 mln zł, z czego koszt budowy zadaszenia trybun miał wynieść 125,4 mln zł.

W wyniku reformy administracji w 1999 r. Stadion, a wraz z nim rozpoczęte zadanie modernizacji przejęło Województwo Śląskie. Do 2007 r. modernizacją objęto m.in.: widownię, w tym trybunę wschodnią wraz z obiektem kubaturowym pod trybunami, trybunę zachodnią (o konstrukcji ziemnej), elementy infrastruktury zewnętrznej oraz boiska szkolno-treningowego ze sztuczną nawierzchnią. Kolejnym etapem miało być wykonanie zadaszenia trybun stadionu. W tym celu Zarząd Województwa zakupił za 2,5 mln zł projekt zadaszenia „Saturn 2005”, którego wykonawcą było biuro projektowe TB Badora.

Od realizacji tego projektu odstąpiono jednak w okolicznościach opisanych szczegółowo niżej², a następnie zakupiono, w trybie z wolnej ręki, kolejny projekt zadaszenia, którego autorem było niemieckie biuro Gmp Architekten von Gerkan, Marg und Partner³. Cena tego projektu, obejmującego poza zadaszeniem trybun elementy infrastruktury, wynosiła 16 mln zł, a koszt jego realizacji miał się zamknąć w kwocie 360 mln zł, w tym samo zadaszenie trybun kosztować miało 174,8 mln zł.

Stadion Śląski miał być pierwszym stadionem gotowym na EURO 2012. Jednak w czasie podnoszenia konstrukcji zadaszenia w połowie lipca 2011 r. doszło do pęknięcia dwóch stalowych elementów konstrukcji nośnej (tzw. krokodyli), wskutek czego Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Chorzowie⁴ wydał decyzję o wstrzymaniu robót.

W rezultacie, po sześciu latach budowy zadaszenia i elementów infrastruktury oraz wydatkowaniu na to zadanie 376 mln zł, Województwo Śląskie wciąż nie ma gotowego stadionu, a koszt dokończenia budowy ma wynieść dalszych 217 mln zł.

¹ Zakład budżetowy Wojewódzki Ośrodek Sportu i Rekreacji w Chorzowie administrujący stadionem, był jednostką Wojewody Katowickiego. Po reformie administracji w 1999 r. ośrodek ten został przejęty przez Samorząd Województwa Śląskiego, a w 2006 r. przekształcony w jednostkę budżetową.

² Powołując się na niespełnianie przez ten projekt norm bezpieczeństwa.

³ Dalej zwanej „GMP”.

⁴ Dalej zwany „PINB”.

Ze względu na to, że budowa stadionu nie została jeszcze zakończona, celem niniejszej kontroli nie było rozliczenie wszystkich przeprowadzonych robót i ocena całości przedsięwzięcia, lecz jedynie ocena legalności, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez Zarząd Województwa Śląskiego oraz realizowanych przez Urząd Marszałkowski, szczególnie w kontekście wzrostu kosztów inwestycji i nieosiągnięcia planowanego efektu – zakończenia modernizacji Stadionu Śląskiego. Kontrolą, którą przeprowadzono od 29 lipca do 31 grudnia 2013 r. objęto okres od 2007 r. do 2013 r., z uwzględnieniem niektórych informacji dotyczących wcześniejszych etapów modernizacji⁵. Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego. Modernizacja ta była prowadzona w ramach dwóch zadań inwestycyjnych: „Modernizacja Stadionu Śląskiego w Chorzowie” (lata 1994–2009) i „Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie” (od roku 2008 do dnia zakończenia kontroli).

⁵ Tj. z uwzględnieniem działań Urzędu dotyczących realizacji i odstąpienia od projektu zadaszenia trybun „Saturn 2005” w latach 2005–2007.

2.1 Ocena kontrolowanej działalności

NIK oceniła negatywnie realizację modernizacji Stadionu Śląskiego w zakresie objętym niniejszą kontrolą ponieważ

- Samorząd Województwa odstąpił od realizacji projektu zadania trybun Stadionu Śląskiego wg projektu „Saturn 2005” bez merytorycznego uzasadnienia, a działania przedstawicieli Urzędu, przede wszystkim Marszałka Województwa oraz Członka Zarządu Województwa nadzorującego Wydział Inwestycji Urzędu Marszałkowskiego⁶, a ponadto Dyrektora Wydziału Inwestycji Urzędu Marszałkowskiego związane ze zleceniem i wykorzystaniem ekspertyz projektu „Saturn 2005” miały na celu usankcjonowanie wcześniej podjętej, w ocenie NIK nieuzasadnionej, decyzji o odstąpieniu od realizacji tego projektu.
- Urząd działał nierzetelnie w ramach weryfikacji poprawności zamawianych projektów zadania Stadionu Śląskiego:
 - ♦ w przypadku projektu „Saturn 2005” dysponując zatwierdzonym i pozytywnie zaopiniowanym projektem budowlanym (m.in. „koreferat”), Urząd zlecał kolejne opinie i ekspertyzy aż do odstąpienia od jego realizacji;
 - ♦ w drugim przypadku (opis II projektu), mimo istnienia okoliczności uzasadniających wykonanie specjalistycznej opinii, Urząd nie podjął żadnych czynności w celu weryfikacji założeń projektu,
- Wyboru projektanta drugiego projektu zadania trybun Stadionu Śląskiego dokonano w trybie z wolnej ręki pomimo braku przesłanek do odstąpienia od zastosowania jednego z podstawowych trybów zamówień publicznych.

Na skutek wyżej wymienionych nieprawidłowości Urząd wydatkował niegospodarnie środki publiczne w wysokości co najmniej 68,4 mln zł⁷.

Jednocześnie NIK ocenia pozytywnie przyjęty sposób weryfikacji prawidłowości założeń projektu w „Zamiennej Dokumentacji Projektowej” zamówionej w 2013 r.

Ustalenia NIK wskazują ponadto na nieprawidłowe działanie innych niż Urząd uczestników procesu modernizacji Stadionu w okresie objętym niniejszą kontrolą, w tym – mogące rzutować negatywnie na bezpieczeństwo obiektu.

2.2 Uwagi końcowe

W okresie objętym kontrolą nie zapewniono zakończenia modernizacji stadionu, mimo znacznego wzrostu kosztów inwestycji, co wskazuje na potrzebę dokonania oceny wykonania zadań przez uczestników procesu inwestycyjnego pod kątem ich odpowiedzialności cywilnej, a także odpowiedzialności osób, w których kompetencjach leżała realizacja inwestycji.

⁶ Wykaz członków Zarządu Województwa Śląskiego oraz dyrektorów Wydziału Inwestycji Urzędu Marszałkowskiego znajduje się w załączniku nr 4 do Informacji o wynikach kontroli.

⁷ Na tę kwotę składają się: 4.995.873 zł – wydatki poniesione na realizację projektu „Saturn 2005” – tzw. „koszty inwestycyjne bez efektu gospodarczego”, 98.000 zł – wydatki poniesione na opracowanie wykonane przez TB Badora dotyczące dostosowania Stadionu do wymogów UEFA, 12.442.024 zł – cena zakupu projektu zadania trybun GMP oraz 55.842.067 zł – różnica kosztów budowy zadania trybun wg projektu „Saturn 2005” i GMP (wg cen ofertowych).

NIK odstąpiła od formułowania wniosków pokontrolnych, z uwagi na jednostkowy charakter kontrolowanego zadania oraz nieusuwalny charakter nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli.

Za dobrą praktykę należy uznać poddanie dokumentacji projektowej weryfikacji w sposób przyjęty dla tzw. *zamiennej dokumentacji projektowej* (sporządzonej po nieudanej próbie podniesienia dachu). Analogiczne postępowanie może i powinno być przeprowadzone przy realizacji innych dużych i nietypowych przedsięwzięć inwestycyjnych.

3.1 Zamówienie i odstąpienie od realizacji projektu zadania trybun stadionu „Saturn 2005”

3.1.1. Zamówienie projektu „Saturn 2005” (07.03.2005)

W dniu 7 marca 2005 r., po wykonaniu wcześniejszych etapów modernizacji⁹, Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów Zarząd Inwestycji w Katowicach¹⁰, pełniące funkcję Inwestora zastępczego, zleciło Zakładowi Projektowania i Wdrożeń TB Teodor Badora Sp. z o.o.¹¹ wykonanie projektu budowlanego zadania widowni Stadionu Śląskiego. Na podstawie tego projektu zadania p.n. „Saturn 2005”¹², którego cena wynosiła 2,5 mln zł, uzyskano pozwolenie na budowę, wydane przez Prezydenta Chorzowa w dniu 22 kwietnia 2005 r. W ramach przygotowań do zgłoszenia Stadionu Śląskiego do rozgrywek EURO 2012 Inwestor zastępczy zlecił także temu biuro opracowanie koncepcji dostosowania pojemności trybun do wymogów FIFA dla rozgrywek EURO 2012, wraz z określeniem kosztów realizacji prezentowanych wariantów.

W związku z zawaleniem się pod ciężarem śniegu, w styczniu 2006 r., konstrukcji dachu hali wystawienniczej na terenie Międzynarodowych Targów Katowickich, Inwestor zlecił zbadanie statyki konstrukcji projektowanego zadania pod kątem wytrzymałości na obciążenie śniegiem. Zadanie to wykonał Instytut Techniki Budowlanej¹³ w Warszawie, który w marcu 2006 r. opracował na zlecenie Urzędu opinię, wg której zastosowane w projekcie „Saturn 2005” wartości współczynnika obciążenia śniegiem mieściły się w parametrach normy europejskiej.

W celu wyłonienia wykonawcy robót budowlanych zadania widowni Stadionu wg projektu „Saturn 2005”, zorganizowano w 2006 r. dwa przetargi ograniczone. Pierwszy przetarg, w którym złożono dwie ważne oferty, zakończony 17 lipca 2006 r., został unieważniony, gdyż cena najkorzystniejszej oferty przewyższała kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia¹⁴, natomiast drugi przetarg, zakończony w grudniu 2006 r. (w którym dopuszczono możliwość składania ofert wariantowych) unieważniono, gdyż nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu¹⁵. W trakcie pierwszego postępowania oferenci wyrażali gotowość realizacji zadania wg projektu „Saturn 2005”, nie wnosząc zastrzeżeń do jego projektu budowlanego. Ani jedno z powyższych postępowania nie zostało zatem unieważnione ze względu na wątpliwości oferentów względem jakości projektu będącego w posiadaniu Samorządu Województwa.

⁸ Część szczegółowa Informacji o wynikach kontroli skupia się na stwierdzonych nieprawidłowościach. Pełny opis stanu faktycznego znajduje się w wystąpieniu pokontrolnym, opublikowanym w BIP.

⁹ Prace prowadzono na podstawie projektów przygotowywanych przez Zakład Projektowania i Wdrożeń TB Teodor Badora Sp. z o.o. (zwanym dalej TB Badora), na podstawie umowy zawartej w dniu 13 maja 1994 r. Wojewódzki Ośrodek Sportu i Rekreacji „Stadion Śląski”, na mocy której biuro to pełniło funkcję generalnego projektanta modernizacji Stadionu. Zgodnie z jej postanowieniami opracowanie dokumentacji projektowej dla kolejnych etapów modernizacji Stadionu było zlecane na podstawie osobnych porozumień. Modernizacja, wg ww. umowy miała obejmować przekształcenia architektoniczno-budowlane przystosowujące stadion do aktualnych norm i wymogów, w szczególności określonych przez FIFA, UEFA, PZPN, Międzynarodową Federację Motocyklową oraz Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki w zakresie umożliwiającym otwarcie stadionu dla imprez krajowych i międzynarodowych.

¹⁰ Zwane dalej „GPW”.

¹¹ Zwany dalej „TB Badora”.

¹² Zwanego dalej „Saturn 2005”.

¹³ Zwany dalej „ITB”.

¹⁴ Zgodnie z art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.) (dalej zwanej „PZP”). Wartość szacunkowa zamówienia wyniosła 76,6 mln zł przy pierwszym postępowaniu i 98,8 mln zł przy drugim postępowaniu.

¹⁵ Art. 93 ust. 1 pkt 1 PZP. Obie złożone oferty zawierały rozwiązania wariantowe wykraczające poza zakres przewidziany w specyfikacji istotnych warunków zamówienia tym samym wymagające uzyskania nowego pozwolenia na budowę, przez co zostały odrzucone jako niezgodne z siwz, a postępowanie przetargowe zostało unieważnione.

Rycina nr 1

Wizualizacja projektu zadaszenia trybun Stadionu Śląskiego „Saturn 2005”. Widok z dołu

Źródło: Wizualizacja ZPiW TB Badora Sp. z o.o.

W momencie podpisania umowy z PZPN i Federacją Piłkarską Ukrainy¹⁶ w sprawie EURO 2012 modernizacja Stadionu Śląskiego była najbardziej zaawansowana ze wszystkich zgłoszonych do turnieju aren sportowych. Urząd posiadał w tym czasie zatwierdzony projekt zadaszenia „Saturn 2005” wraz z ważnym pozwoleniem na budowę. Jego poprawność potwierdzały, m.in. koreferat opracowany przez dr hab. inż. J. W., profesora Politechniki Śląskiej¹⁷, opinia ITB, dotycząca współczynnika obciążenia śniegiem oraz gotowość potencjalnych wykonawców do realizacji projektu¹⁸.

¹⁶ W dniu 29 stycznia 2007 r. (zwana dalej „umową stadionową”).

¹⁷ Projekt ten był również pozytywnie zaopiniowany m.in. przez prof. J.K. z Politechniki Krakowskiej oraz mgr inż. arch. S. D. (który wcześniej, na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego opiniował koncepcję zadaszenia trybun stadionu).

¹⁸ Dwie ważne oferty konsorcjów (za cenę wyższą niż Inwestor przeznaczył na realizację zadania.), złożone do przetargu na zadaszenie Stadionu wg projektu „Saturn 2005”, ogłoszonego w lutym 2006 r.

Rycina nr 2

Wizualizacja projektu zadaszania trybun Stadionu Śląskiego „Saturn 2005”. Widok z góry

Źródło: Wizualizacja ZPiW TB Badora Sp. z o.o.

3.1.2. Oficjalne odstępnie od realizacji projektu „Saturn 2005” (08.01.2008)

Choć posiadana przez Zarząd Województwa dokumentacja projektowa była już zweryfikowana, nie podjęto czynności w celu kontynuowania na jej podstawie modernizacji Stadionu Śląskiego i przystosowania go do turnieju EURO 2012. Zamiast tego, w połowie 2007 r. rozpoczęto niżej opisane działania zmierzające do odstąpienia od realizacji zamówionego wcześniej projektu zadaszania.

3.1.2.1. „Analiza wariantów modernizacji stadionu”

Pierwszym dokumentem, w którym podano w wątpliwość założenia konstrukcyjne projektu „Saturn 2005” była „Analiza obecnego stanu i możliwości dalszych prac modernizacyjnych Stadionu w związku z przygotowaniem do planowanej organizacji EURO 2012”¹⁹, którą w lipcu 2007 r. Zarząd Województwa zlecił²⁰ spółce DiG Sowińscy – Architekci s.j. w Gliwicach²¹. Przedmiotem opracowania miała być analiza 5 wariantów modernizacji Stadionu²² zaproponowanych

¹⁹ Dalej zwana „Analizą...”

²⁰ Uchwała Zarządu Województwa uchwałą nr 1370/2007 z 26 lipca 2007 r. Województwo zawarło umowę ze spółką DiG Sowińscy w dniu 1 sierpnia 2007 r.

²¹ Spółka ta nie miała wówczas żadnego doświadczenia w budowie obiektów sportowych. Dalej zwana „DiG Sowińscy”.

²² Warianty przedstawione do analizy pracowni DiG Sowińscy nie wynikały z dokumentacji technicznej Stadionu Śląskiego. Wg zeznań złożonych w toku kontroli NIK przez ówczesnego Dyrektora Wydziału Inwestycji Urzędu Marszałkowskiego: „dość dużo było wówczas pomysłów na przebudowę Stadionu. Pomysły te pojawiały się m.in. w prasie, na komisjach Sejmiku. Nie potrafię wskazać źródła inspiracji. Padł pomysł aby te pomysły przeanalizować i usystematyzować. Ja te pomysły zebrałem o ile pamiętam z własnej inicjatywy”.

przez Dyrektora Wydziału Inwestycji Urzędu. W analizie przekazanej zamawiającemu w dniu 23 sierpnia 2007 r., za najbardziej racjonalne uznano „Kontynuowanie dotychczasowej rozbudowy i modernizacji”.

Jak zeznał w toku kontroli G. S. współautor opracowania, nie dokonywał on analizy technicznej projektu „Saturn 2005”, nie miał też dostępu do dokumentacji przetargowej. Mimo to w dokumencie tym znalazło się stwierdzenie, że przeprowadzone przetargi na wykonanie zadania wg tego projektu „nie dały rezultatów gdyż przyszli wykonawcy zakwestionowali zbyt małe ilości stali profilowej ustalone w projekcie budowlanym (różnica blisko 100 %) oraz zbyt duży rozstaw pionowych słupów nośnych przekrycia”. Jak zeznał w toku kontroli G. S. przekonanie to „powstało jako wniosek wysnuty z faktu, że oferowane przez wykonawców ceny znacznie przekraczały budżet zamawiającego”.

W związku z tym w „Analizie...” zalecono „(...) niezwłocznie przystąpić do:

- Ponownego przeliczenia z przeanalizowaniem całego układu statycznego przekrycia trybun wg projektu »Saturn 2005«.
- Na podstawie tego zweryfikować rzeczywistą ilość stali profilowej potrzebną do realizacji przekrycia i bezpieczeństwo statyczno-wytrzymałościowe ustroju oraz bezpieczeństwo użytkowania.
- Jeżeli analiza ta da negatywne wyniki tak statyczno-wytrzymałościowe jak i ekonomiczne – ilość stali i koszt realizacji należy – PRZEANALIZOWAĆ I ZAPLANOWAĆ INNY SPOSÓB PRZEKRYCIA TRYBUN²³.

Ponadto w uwagach końcowych „Analizy...” znalazło się następujące zalecenie (pkt 3 str. 32 „Analizy...”): „należy wykonać ekspertyzę techniczną, dotyczącą projektu zadania widowni, a po wykonaniu ekspertyzy podjąć decyzję projektowania nowego zadania lub adaptacji istniejącej dokumentacji i uzyskania pozwolenia na budowę”.

Uwagi dotyczące ilości stali profilowej czy też rozstawu pionowych słupów nośnych w projekcie „Saturn 2005” zamieszczone w ww. Analizie nie mają podstaw w dokumentacji opisanych wyżej przetargów, które nie zakończyły się wyłonieniem wykonawcy zadania.

3.1.2.2. Ekspertyzy projektu „Saturn 2005” autorstwa Politechniki Krakowskiej i Politechniki Wrocławskiej

Powołując się na – jak wykazano wyżej nieistniejące – „zgłaszane przez potencjalnych wykonawców wątpliwości i uwagi co do przedstawionej w projekcie budowlanym konstrukcji zadania” Urząd zlecił dwie kolejne ekspertyzy projektu „Saturn 2005”: Politechnice Krakowskiej zlecono wykonanie ekspertyzy dotyczącej „wpływu obciążenia wiatrem i śniegiem²⁴ na konstrukcję zadania widowni Stadionu Śląskiego” oraz Politechnice Wrocławskiej – wykonanie ekspertyzy dotyczącej „założonej konstrukcji zadania widowni Stadionu Śląskiego”. Ekspertyza Politechniki Krakowskiej została przekazana do Urzędu 13 listopada 2007 r., ekspertyza Politechniki Wrocławskiej 14 grudnia 2007 r. Oba opracowania zostały odebrane bez zastrzeżeń.

W konkluzji autor ekspertyzy Politechniki Krakowskiej stwierdził, że „Opiniowany projekt ma sporo istotnych braków i błędów, które mogą doprowadzić do katastrofy budowlanej tego zadania, gdyby było ono zrealizowane zgodnie z tym projektem”. Ekspertyza Politechniki Wrocławskiej zawierała zapis zgodnie z którym „Konstrukcja przekrycia wg opiniowanego projektu nie spełnia warunków bezpieczeństwa i nie powinna być skierowana do realizacji. Należy rozważyć opracowanie nowej koncepcji przekrycia Stadionu”.

²³ Podkreślenie DiG Sowińscy.

²⁴ Chociaż wykonana wcześniej na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego opinia potwierdziła poprawność projektu „Saturn 2005” pod względem wytrzymałości na obciążenie śniegiem”.

Treści oraz zasadność wniosków zawartych w ww. ekspertyzach zostały poddane ocenie i podważone dopiero po ich udostępnieniu przez Urząd Marszałkowski autorowi projektu „Saturn 2005”²⁵, między innymi przez Instytut Techniki Budowlanej²⁶ oraz przez Komitet Inżynierii Lądowej i Wodnej Polskiej Akademii Nauk²⁷ (w 2009 r.). Ekspertyzy te posłużyły jako uzasadnienie decyzji o rezygnacji z realizacji projektu „Saturn 2005” i wyboru nowego projektanta.

3.1.2.3. Uchwała z 08.01.2008 r.

Urząd nie poinformował autorów projektu Saturn 2005 o zleceniu ww. ekspertyz²⁸. Dopiero po opublikowaniu przez „Dziennik Zachodni” artykułu „Dach nad Stadionem we mgle”, w dniu 14 listopada 2007 r. biuro TB Badora zwróciło się do Urzędu o udostępnienie zamówionych ekspertyz „dla umożliwienia zajęcia stanowiska”. Pełną treść ekspertyz przekazano projektantom Saturna w dniu 2 stycznia 2008 r., a już dzień później Wydział Inwestycji Urzędu przygotował, w formie „karty sprawy” wnioski na posiedzenie Zarządu Województwa o „przyjęcie wniosków końcowych z obu ekspertyz i wyrażenie zgody na wszczęcie procedury wyboru nowego projektanta zadania widowni Stadionu”. **W dniu 8 stycznia 2008 r.** Zarząd Województwa podjął uchwałę²⁹ o „przyjęciu wniosków zawartych w ekspertyzach i wyrażeniu zgody na wszczęcie procedury wyboru biura projektowego, któremu zlecone zostanie opracowanie zadania stadionu”, a autorowi projektu „Saturn 2005” wyznaczono spotkanie na 10 stycznia 2008 r. (dwa dni po podjęciu decyzji o odstąpieniu od realizacji projektu).

Opóźnienie w przekazywaniu autorom projektu „Saturn 2005” treści ekspertyz zamówionych w Politechnikach Wrocławskiej i Krakowskiej uniemożliwiło autorowi tego projektu

²⁵ Swoje uwagi do nich zgłosił m.in. prof. J. W. – autor koreferatu do projektu „Saturn 2005”. Wg jego opinii „Przedstawione opracowania [Wrocław] i [Kraków] z punktu widzenia merytorycznego nie są ekspertyzami. Stwierdzenie o niespełnieniu warunków bezpieczeństwa przez konstrukcję przekrycia Stadionu Śląskiego i istnieniu w projekcie tej konstrukcji istotnych braków i błędów, które mogą doprowadzić do katastrofy budowlanej tego zadania jest nieuzasadnione. Wartość wnioskowa propozycji rozpoczęcia prac projektowych nowej konstrukcji przekrycia Stadionu Śląskiego przedstawionych w opracowaniach [W] i [K] odpowiada wartości wyrażonej przez losowo wybranego respondenta”.

²⁶ Opinia techniczna nr DB-526/P/2008 ze stycznia 2008 r., opracowana na zlecenie TB Badora:(...) *Wniosek końcowy Autora ekspertyzy Politechniki Krakowskiej, jakoby projekt zadania Stadionu Śląskiego miał istotne braki i błędy, które mogłyby doprowadzić do katastrofy budowlanej jest całkowicie nieuzasadniony. (...) Wartości obciążenia śniegiem i wiatrem przyjęte do obliczeń projektowych zostały ustalone prawidłowo. Ich zastosowanie w projekcie zadania Stadionu Śląskiego nie stwarza zagrożenia bezpieczeństwa*”.

²⁷ Zespół PAN doszedł do podobnych wniosków co specjaliści wcześniej opiniujący ekspertyzy i ocenił je „zdecydowanie krytycznie, tak pod względem merytorycznym jak i formalnym”. Szczególnie krytycznie Zespół PAN ocenił ekspertyzę Politechniki Krakowskiej, zarzucając jej autorowi „błędy obliczeniowe”, „nadużycie” oraz „lekkomyślność w formułowaniu wniosków”. W podsumowaniu Zespół PAN stwierdził: „Autorzy opinii negatywnie oceniają formę i zawartość ekspertyzy, a także rzetelność i staranność jej przygotowania”. Z kolei w ocenie końcowej ekspertyzy Politechniki Wrocławskiej, Zespół PAN stwierdził: „Autorzy opinii negatywnie oceniają rzetelność przygotowania ekspertyzy opracowanej przez Zespół Politechniki Wrocławskiej”. Jako uzasadnienie negatywnej oceny Zespół PAN wskazał m.in. wnioskowanie bez przeprowadzenia dowodu obliczeniowego, prowadzenie obliczeń z wykorzystaniem nadmiernie uproszczonego modelu i wnioskowanie na podstawie niepełnych danych. W konkluzji autorzy opinii uznali, że „wykonanie fragmentarycznych obliczeń wykorzystujących nadmiernie uproszczone modele mogło tylko i wyłącznie skłaniać autorów do uściślenia założeń, bądź do podjęcia dyskusji z autorami projektu. Podjęcie bezwarunkowej decyzji o odrzuceniu projektu bez cienia wątpliwości było działaniem niewłaściwym”.

²⁸ Nie poinformowano też autora projektu „Saturn 2005” o zleceniu wcześniej spółce DiG Sowińscy „Analizy obecnego stanu i możliwości dalszych prac modernizacyjnych Stadionu w związku z przygotowaniem do planowanej organizacji EURO 2012”, które było źródłem stwierdzenia, iż „przyszli wykonawcy” kwestionowali założenia techniczne projektu oraz bezpośrednim powodem zlecenia ekspertyz.

²⁹ Uchwała nr 28/126/II/2008 z 8 stycznia 2008 r.

ustosunkowanie się do zastrzeżeń podnoszonych w ekspertyzach, co NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

Działania członków Zarządu Województwa oraz przedstawicieli Urzędu związane ze zleceniem i wykorzystaniem ekspertyz projektu „Saturn 2005” miały na celu usankcjonowanie wcześniej podjętej, w ocenie NIK nieuzasadnionej, decyzji o odstąpieniu od realizacji tego projektu.

Na to, że faktyczna decyzja o odstąpieniu od realizacji projektu Saturn 2005 została podjęta wcześniej niż oficjalną uchwałą Zarządu Województwa z 8 stycznia 2008 r. wskazują także inne, opisane w pkt 3.1.3. i 3.1.4. ustalenia kontroli.

3.1.3. Wypowiedzenie umowy z GPW S.A. (Inwestorem zastępczym 05.04.2007 r.)

Zarząd Województwa podjął w dniu 5 kwietnia 2007 r. uchwałę nr 562/40/III/2007, dotyczącą wypowiedzenia umowy z dotychczasowym Inwestorem zastępczym – GPW S.A. z terminem jej rozwiązania na 31 grudnia 2007 r. Pismo informujące o wypowiedzeniu³⁰ Zarząd Województwa wystosował do GPW w dniu 26 września 2007 r.³¹ Ww. pismo zawierało m.in. zobowiązanie GPW do rozwiązania umowy zawartej z TB Badora, pełniącym funkcję generalnego projektanta dla ww. zadania. Dwa dni później GPW odpowiedziało, że nie może rozwiązać ww. umowy, gdyż nie jest jej stroną. Uchwała nr 562/40/III/2007 nie dawała podstawy żądania od Inwestora zastępczego aby odstąpił od umowy z TB Badora, ani nie zawierała delegacji dla członków Zarządu Województwa do podjęcia takiej decyzji.

Wobec zachowania przez pracownię TB Badora praw autorskich do projektu „Saturn 2005”, rozwiązanie z nią umowy było równoznaczne z odstąpieniem od realizacji projektu „Saturn 2005”.

3.1.4. Wybór Inżyniera Kontraktu (07.08.2007)

Po podjęciu przez Zarząd Województwa uchwały o odstąpieniu od umowy z dotychczasowym Inwestorem zastępczym (GPW), w dniu 7 sierpnia 2007 r. wszczęto procedurę przetargową na wybór Inżyniera Kontraktu zadania „Zadaszenie Stadionu wraz z niezbędną infrastrukturą”³². Zgodnie ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, zakres obowiązków Inżyniera obejmował m.in. zarządzanie i nadzorowanie budowy oraz pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w zakresie prac: zadaszenia stadionu, zakończenia robót nad trybuną wschodnią, zwiększenia pojemności widowni, budowy sanitariatów, wyburzenia wieży dyspozytorskiej, wykonania infrastruktury parkingowej i drogowej powiązanej z istniejącym układem komunikacyjnym, zakup i montaż wielkoformatowych telebimów oraz przebudowy i modernizacji tuneli wejściowych. Do obowiązków Inżyniera Kontraktu, zgodnie z SIWZ należało również „Przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (...) na wyłonienie Wykonawcy dokumentacji projektowej (zgodnie z udzielonym pełnomocnictwem na każdym etapie inwestycji”. Zauważyć należy, że „Saturn 2005” nie przewidywał likwidacji wieży, zaś sprawowanie nadzoru autorskiego przez TB Badora, w przypadku realizacji projektu „Saturn 2005”, było obowiązkiem tego biura wynikającym z § 2 pkt 3 umowy z 13 maja 1994 r. i nie musiało być zamawiane w osobnym postępowaniu.

³⁰ Pismo podpisali Janusz Moszyński i Jarosław Kołodziejczyk.

³¹ Pismo nr IW/V/0724/57/2007.

³² Zadanie w tym momencie otrzymało inną nazwę. Wcześniej była to „Modernizacja Stadionu Śląskiego w Chorzowie”.

Ujęcie tych zadań w zakresie obowiązków Inżyniera Kontraktu wskazuje, że już w momencie ogłaszania przetargu planowano realizację innego zadania niż opracowane przez TB Badora, bowiem w posiadaniu Urzędu w tym momencie był już zasadniczy element dokumentacji projektowej – projekt budowlany „Saturn 2005”³³ i nie trzeba było wyłaniać wykonawcy całej „dokumentacji projektowej”.

3.1.5. Skutki finansowe rezygnacji z projektu „Saturn 2005”

Skutkiem nierzetelnych działań Urzędu, ukierunkowanych na zmianę projektu zadania Stadionu Śląskiego było niegospodarne wydatkowanie środków Województwa w wysokości, co najmniej 68,4 mln zł, w tym:

- 98.000 zł – wydatki poniesione na opracowanie dotyczące dostosowania Stadionu do wymogów UEFA.
- 12.442.024 zł – cena nowego projektu zadania trybun.
- 55.842.067 zł – różnica kosztów budowy zadania trybun wg projektu „Saturn 2005” i zamówionego w jego miejsce projektu GMP.

Oszacowanie całości skutków finansowych zmiany projektu będzie możliwe dopiero po zakończeniu i rozliczeniu procesu modernizacji stadionu.

3.2 Wybór nowego projektu zadania trybun stadionu

Zgodnie z art. 10 PZP, podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony, zastosowanie innych trybów jest dopuszczalne tylko w przypadkach określonych w ustawie.

Nowy projekt zadania Stadionu Śląskiego nie został jednak zakupiony w trybie konkurencyjnym.

3.2.1. Negocjacje bez ogłoszenia (16.01.2008r.)

Jeszcze przed podjęciem przez Zarząd Województwa uchwały o odstąpieniu od realizacji projektu „Saturn 2005”, ówczesny Marszałek Województwa Śląskiego Janusz Moszyński, wysłał **18 grudnia 2007 r.** do 13 biur projektowych³⁴ pisma zawierające zapytania o ewentualne zainteresowanie sporządzeniem pełnej dokumentacji projektowej dotyczącej modernizacji stadionu, posiadania wystarczających mocy przerobowych do wykonania tego zlecenia w terminie 6 miesięcy oraz informację dotyczącą posiadania biura (przedstawicielstwa) w Polsce.

³³ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129) dokumentacja projektowa składa się z projektu budowlanego, projektu wykonawczego, przedmiaru robót i informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, w przypadku gdy jest potrzebna jej opracowania. Przedmiotem zadania nie mogło być także zamówienie samego projektu wykonawczego do „Saturna 2005”, gdyż zakres opracowania, o którym mowa w siwz do przetargu na wybór Inżyniera Kontraktu był inny (szerszy) niż „Saturn 2005” – obejmował oprócz zadania „elementy infrastruktury”.

³⁴ HOK Sport Architecture (Anglia), Tomas Taveira Projektos (Portugalia), GMP Architekten von Gerkan, Marg und Partner (Niemcy) – zwane dalej „GMP”, Schlaich Bergermann (Niemcy) – zwane dalej SBP, HOGA Bau (Szwajcaria), ARUP (Anglia), Teschner (Niemcy), Finnmap Polska (Finlandia), Pfeifer Seil und Hebetchnik (Niemcy), Form TL (Niemcy), JSK (Niemcy), APAKA (Polska), HPP International (Niemcy).

Termin udzielenia odpowiedzi ustalono na 31 grudnia 2007 r. W odpowiedzi na ww. pisma, zainteresowanie wykazało 10 biur³⁵ (do ośmiu z nich zostały później³⁶ wysłane zaproszenia do wzięcia udziału w postępowaniu o wyłonienie projektanta w trybie „z wolnej ręki”). W dniu **16 stycznia 2008 r.**, Marszałek Województwa Śląskiego Bogusław Śmigielski³⁷ wszczął postępowanie o zamówienie publiczne **w trybie negocjacji bez ogłoszenia** poprzez wysłanie pism do ww. ośmiu firm, z zaproszeniem do wzięcia udziału w postępowaniu o wyłonienie projektanta. Spotkania z potencjalnymi wykonawcami zamówienia odbyły się w dniach: 28, 29, 31 stycznia i 7 lutego 2008 r.

Dalsze działania dotyczące wyboru wykonawcy dokumentacji projektowej zadania trybun podejmował Inżynier Kontraktu³⁸, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego 21 lutego 2008 r. przez Zarząd Województwa Śląskiego³⁹. Wysłał on, w **dniu 3 marca 2008 r.**, do 8 firm projektowych⁴⁰ (niezależnie od zaproszeń Marszałka Województwa z dnia 16 stycznia 2008r.) zaproszenia do złożenia wstępnych ofert (wraz z instrukcją dla wykonawców), z terminem złożenia do dnia 17 marca 2008 r. (co dawało 13 dni na przygotowanie oferty). Wartość wykonania dokumentacji projektowej dla ww. przedsięwzięcia oszacowana została na kwotę 14,8 mln zł brutto oraz dodatkowo 1,5 mln zł za nadzór autorski.

3.2.2. Zamówienie z wolnej ręki (11.03.2008r.)

Pomimo tego, że wcześniej postępowanie zmierzające do wyłonienia wykonawcy dokumentacji projektowej prowadzone już było od stycznia 2008 r. w **trybie negocjacji bez ogłoszenia**, tryb postępowania w sprawie wyłonienia wykonawcy dokumentacji projektowej dla ww. zadania został zatwierdzony przez Marszałka Województwa w dniu **11 marca 2008 r. – jako z wolnej ręki** z powołaniem się na przesłankę wymienioną w art. 67 ust. 1 pkt 3 PZP: *„zaistnienie sytuacji niewynikającej z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, tj. wybór Polski i Ukrainy jako gospodarzy EURO 2012; niespełnienie warunków bezpieczeństwa przez opracowany już projekt zadania »Saturn 2005« [ekspertyzy podważające bezpieczeństwo założeń projektu sporządzono w listopadzie i grudniu 2007 r. – przyp. NIK]”* oraz konieczność *„natychmiastowego wykonania zamówienia, przy braku możliwości dochowania terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia, ponieważ: długość trwania postępowań prowadzonych z zastosowaniem innych trybów wykraczała poza terminy wyznaczone przez UEFA⁴¹ [Wg wytycznych UEFA stadion powinien być gotowy „2 lata przed pierwszym gwizdkiem”, tj. do końca czerwca 2010 r. – przyp. NIK]”*.

³⁵ HOK Sport Architecture (Anglia), Tomas Taveira Projektos (Portugalia), GMP Architekten (Niemcy), Schlaich Bergermann (Niemcy), HOGA Bau (Szwajcaria), ARUP (Anglia), Finnmap Polska (Finlandia), Pfeifer Seil und Hebetchnik (Niemcy) oraz HPP International (Niemcy).

³⁶ Zaproszenie wysłane przez Inżyniera Kontraktu 3 marca 2008 r.

³⁷ Następca Janusza Moszyńskiego Bogusław Śmigielski został Marszałkiem Województwa Śląskiego w dniu 12 stycznia 2008 r., po odwołaniu Janusza Moszyńskiego.

³⁸ Dalej zwany również IK.

³⁹ Uchwała nr 332/138/III/2008 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 21.02.2008 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Spółdzielni Projektowania i Usług Inwestycyjnych „Inwestprojekt – Śląsk” z Katowic.

⁴⁰ GMP Architekten, Tomas Taveira, Hoga Bau AG, SBP, HOK, ARUP, Finnmap oraz HPP.

⁴¹ Dopuszczalność zastosowania trybu „z wolnej ręki” potwierdziła opinia prawna z dnia 18 lutego 2008 r., sporządzona przez Kancelarię Radców Prawnych „Klatka i Partnerzy” spółka partnerska.

W ocenie NIK, nie było przesłanek do zastosowania trybu z wolnej ręki, gdyż m.in.:

- Według dokumentacji procesu modernizacji stadionu oraz zeznań złożonych w toku kontroli już w sierpniu 2007 r. Zarząd Województwa powziął zamiar zamówienia nowego projektu zadania, dlatego nie można uznać, że potrzeba złożenia zamówienia nie wynikała z przyczyn leżących po stronie zamawiającego. Nie była to również sytuacja, której zamawiający nie mógł przewidzieć przy dołożeniu należytej staranności, gdyż była ona konsekwencją podejmowanych przez niego działań.
- W zawiadomieniu o zastosowanym trybie postępowania, wysłanym do Urzędu Zamówień Publicznych⁴² napisano, że przyczyny zaistniałej sytuacji nie leżały po stronie Urzędu, przywołując wyniki ekspertyz, które uzasadniały odstąpienie od projektu „Saturn 2005”. Jako powód zlecenia ekspertyz podano katastrofę budowlaną hali MTK, jaka miała miejsce w styczniu 2006 r. i obawy o bezpieczeństwo użytkowników Stadionu. Tymczasem opinię ws. współczynnika obciążenia śniegiem, o której mowa w piśmie do UZP, Urząd zlecił ITB bezpośrednio po katastrofie hali MTK (w I kwartale 2006 r.). Według tej opinii zastosowane w projekcie „Saturn 2005” założenia dot. obciążenia śniegiem były prawidłowe, toteż nie mogła ona być przyczyną zlecenia (półtora roku później) dalszych ekspertyz.
- W chwili wysłania zaproszeń do składania ofert z wolnej ręki⁴³ trwało, wszczęte 16 stycznia 2008 r., postępowanie w trybie negocjacji bez ogłoszenia, którego przedmiotem było to samo zadanie⁴⁴. W ocenie NIK, fakt ponownego wszczęcia procedury wyboru projektanta zadania, co opóźniło jego wybór, był okolicznością, która leżała w całości po stronie zamawiającego. Wszczęcie tej procedury winno się zakończyć wyborem najkorzystniejszej oferty lub unieważnieniem postępowania. W przypadku postępowania wszczętego w trybie negocjacji bez ogłoszenia żadna z ww. sytuacji nie nastąpiła (co wskazuje także na brak koordynacji działań podejmowanych w Urzędzie).
- Okolicznością, która wg Urzędu wymagała natychmiastowego wykonania zamówienia był wymóg UEFA, aby stadion był gotowy „2 lata przed pierwszym gwizdkiem” (tj. do końca czerwca 2010 r.). W wyniku działań samego zamawiającego powstała jednak sytuacja, w której nie było już możliwe przygotowanie Stadionu w tym terminie. Od wszczęcia postępowania w trybie z wolnej ręki (marzec 2008 r.) do wyznaczonego przez UEFA terminu gotowości stadionu pozostało bowiem 27 miesięcy. W tym czasie niezbędne było przeprowadzenie dwóch postępowań: na wybór projektanta i wykonawcy robót oraz sporządzenie projektu i wykonanie projektowanych prac. Przewidywany przez Urząd czas trwania robót budowlanych⁴⁵ wynosił od 20 do 24 miesięcy, zaś wykonanie projektu zadania miało trwać około 6 miesięcy. Do ww. okresu należy dodać czas niezbędny na wyłonienie projektanta i wykonawcy (w trybie przetargowym – średni czas trwania postępowania w trybie przetargu nieograniczonego w roku

⁴² Dalej zwanego „UZP”.

⁴³ Postępowanie to prowadził Inżynier Kontraktu, któremu pełnomocnictwa udzielił Zarząd Województwa w dniu 21 lutego 2008 r.

⁴⁴ Nastąpiło to poprzez wysłanie zaproszeń do negocjacji zawierające wszystkie elementy wskazane w art. 63 ust. 2 PZP, ze wskazaniem terminu negocjacji, co zgodnie ze stanowiskiem UZP http://www.uzp.gov.pl/cms/ws/page/?D;1295;moment_wszczecia_postepowania_o_udzielenie_zamowienia_publicznego.html) stanowiło wszczęcie postępowania w trybie negocjacji bez ogłoszenia. Negocjacje prowadzono w dniach 28, 29 i 31 stycznia oraz 7 lutego 2008 r. Postępowanie to nie zostało zarejestrowane w rejestrze zamówień publicznych prowadzonych przez Urząd. Brak jest również dokumentów świadczących o sposobie i terminie jego zakończenia.

⁴⁵ Wg informacji zawartych w opinii prawnej kancelarii Klatka i Partnerzy dotyczącej możliwości zastosowania w przedmiotowym postępowaniu trybu zamówienia z wolnej ręki.

2006 r. wynosił 82 dni, a w trybie przetargu ograniczonego 73 dni), co łącznie dawało od 28 do 32 miesięcy. Nie można więc uznać konieczności dotrzymania terminu UEFA za rzetelne uzasadnienie dla zastosowania innego niż podstawowy tryb zamówienia, gdyż termin ten był już w momencie rozpoczęcia postępowania o zamówienie niemożliwy do dotrzymania. Tym bardziej, że już 4 miesiące po podpisaniu umowy z nowym projektantem zadania Zarząd Województwa podjął decyzję o zwiększeniu zakresu umowy o doprojektowanie przebudowy trybuny zachodniej stadionu, co dodatkowo wydłużyło czas realizacji inwestycji. Stanowi to potwierdzenie, że termin wymaganej przez UEFA gotowości stadionu „2 lata przed pierwszym gwizdkiem”, jako niemożliwy do dochowania, nie był w postępowaniu Urzędu decydującym czynnikiem.

3.2.3. Wyłonienie wykonawcy

Wyznaczenie 13-dniowego terminu na przygotowanie ofert mogło mieć wpływ na ograniczenie liczby oferentów zainteresowanych udziałem w postępowaniu, na co wskazują m.in. pisma „Ove Arup” i „Tomas Taveira Projektos, Estudos Urbanos”, które poinformowały, że nie złożyły wstępnych ofert z uwagi na zbyt krótki okres wyznaczony przez Inwestora, w stosunku do zakresu materiału niezbędnego do przedłożenia w ofercie⁴⁶.

W wyznaczonym terminie ważne oferty złożyły tylko SBP i GMP (z którą firma SBP współpracowała w zakresie konstrukcji). SBP wcześniej dysponowała dokumentacją projektową „Saturn 2005” (wg dokumentów przedłożonych w toku kontroli SBP współpracowała w 2006 r. z jednym z oferentów w przetargach na wykonanie projektu „Saturn 2005”⁴⁷). Znajomość dokumentacji Stadionu, wynikająca z zapoznania się z projektem „Saturn 2005” mogła mieć wpływ na czas opracowania wstępnych ofert złożonych zarówno przez SBP jak i GMP.

Umowa z GMP na wykonanie dokumentacji projektowej dla przedmiotowego zadania⁴⁸ została zawarta 28 kwietnia 2008 r. Wynagrodzenie wykonawcy określone w umowie wyniosło 16,0 mln zł. Zakres umowy z GMP został rozszerzony w dniu 18 września 2008 r. o doprojektowanie przebudowy trybuny zachodniej stadionu. Koszt projektu przebudowy trybuny zachodniej określono na 4,1 mln zł⁴⁹.

NIK ocenia negatywnie zastosowanie trybu z wolnej ręki do wyłonienia wykonawcy nowego projektu zadania Stadionu Śląskiego. Okoliczności stanu faktycznego nie uzasadniały udzielenia zamówienia w trybie niekonkurencyjnym. Nawet przy założeniu zaistnienia przesłanek dopuszczających zastosowanie trybu negocjacji i trybu z wolnej ręki, bezwzględne pierwszeństwo powinien mieć (co wynika z wykładni celowościowej PZP) tryb negocjacji bez ogłoszenia.

⁴⁶ Powyższe stanowisko potwierdził również G. S. – architekt biorący udział w spotkaniach z potencjalnymi projektantami oraz członek komisji dokonującej wyboru nowego projektanta zadania Stadionu – który zeznał, że czas potrzebny na złożenie kompletnych ofert wstępnych w kształcie wskazanym przez Urząd wynosił od 1 do 2 miesięcy.

⁴⁷ Wskazuje na to m.in. korespondencja prowadzona przez SBP przy wcześniejszym postępowaniu, na wyłonienie wykonawcy zadania wg projektu biura BP Badora, a potwierdzają wyjaśnienia A. S. – Przewodniczącego komisji do przygotowania postępowania. Jak wynika z treści e-maila z dnia 12.11.2006 r. K. G. (jeden z szefów SBP) wypowiedział się na temat szczegółów konstrukcyjnych „Saturna”, określając zastosowaną w nim koncepcję zadania (z zawieszonym pierścieniem zewnętrznym) jako „genialną” (großartige) i proponując uzgodnienie korekty tego projektu „gdyż, jesteśmy bardzo naciskani w sprawie kosztów” (da wir ja sehr unter dem Kostendruck stehen).

⁴⁸ Umowa nr 480/IW/2008.

⁴⁹ Łącznie przebudowa trybuny zachodniej miała kosztować 75,3 mln zł.

3.3 Działania Urzędu w zakresie weryfikacji poprawności zamawianych projektów zadania Stadionu Śląskiego

W Urzędzie nie stosowano jednolitych zasad służących weryfikacji poprawności zamawianych projektów architektonicznych. Wobec każdego z trzech projektów zadania⁵⁰ Urząd stosował inną metodę i zakres weryfikacji.

3.3.1. Weryfikacja założeń projektu „Saturn 2005”

W przypadku projektu „Saturn 2005” wszystkie opinie i ekspertyzy mające na celu sprawdzenie czy został on wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej były sporządzane na podstawie jednostkowych decyzji. GPW jako Inwestor zastępczy zawarło z biurem TB Badora, porozumienie na opracowanie tej dokumentacji projektowej w dniu 7 marca 2005 r. Porozumienie to wynikało z umowy z 13 maja 1994 r., zgodnie z którą, biuro to było generalnym projektantem modernizacji Stadionu Śląskiego. Projekt ten był wcześniej kilkakrotnie opiniowany z inicjatywy projektanta⁵¹. Opinie były pozytywne i nie były przez Urząd Marszałkowski kwestionowane. Pozwolenie na budowę zadania wg projektu „Saturn 2005” wydał Prezydent Chorzowa 22 kwietnia 2005 r. Mimo to projekt został poddany, z inicjatywy Urzędu Marszałkowskiego, dodatkowym (opisanym wyżej) ekspertyzom.

3.3.2. Weryfikacja założeń projektu GMP

Postępowanie Urzędu Marszałkowskiego w zakresie weryfikacji założeń projektu zadania przygotowanego przez GMP było odmienne niż w przypadku poprzedniego projektu. Do dokumentacji projektowej nie sporządzono koreferatu. Mimo iż projekt GMP miał wytrzymywać takie same warunki atmosferyczne co projekt „Saturn 2005”, Urząd nie podjął żadnych czynności w celu weryfikacji przyjętych przez projektanta założeń (w tym dotyczących wytrzymałości na obciążenie śniegiem). Jak podał w wyjaśnieniach ówczesny Marszałek Województwa Śląskiego, zaniechanie weryfikacji projektu GMP było motywowane przekonaniem, iż autor projektu „to podmiot o znanej renomie, posiadający stosowne doświadczenie, wiedzę i umiejętności”.

Działania obejmujące m.in. sprawdzenie założeń projektowych zostały podjęte przez Urząd, na wniosek PINB, dopiero po awarii, jaka miała miejsce w czasie podnoszenia konstrukcji dachu (pęknięcie dwóch łączników – tzw. „krokodyli”) w dniu 15 lipca 2011 r. Ekspertyzy wykonały zespoły ekspertów dwóch niezależnych ośrodków naukowych (ITB oraz Politechniki Gdańskiej). Ponadto, na zlecenie firmy Mostostal Zabrze (jednego z wykonawców), zespół ekspertów Politechniki Śląskiej opracował ekspertyzę pn. „Analiza wytrzymałości modeli łączników pierścienia rozciąganego konstrukcji zadania Stadionu Śląskiego”. Autorzy tych ekspertyz zgłosili szereg uwag do niektórych rozwiązań konstrukcyjnych przyjętych w projekcie.

W wyniku analizy ekspertyz, PINB wskazał⁵², iż zasadne było sporządzenie do tego projektu specjalistycznej opinii, wymaganej art. 33 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo

⁵⁰ Oceną NIK objęto postępowanie Urzędu w sprawie projektu „Saturn 2005”, pierwotnego projektu GMP i „Zamiennej dokumentacji projektowej”.

⁵¹ Koreferat i dwie inne opinie techniczne.

⁵² W uzasadnieniu decyzji Nr 25/2013 z 14 marca 2013 r., nakazującej Inwestorowi (Województwu Śląskiemu) zaniechanie dalszych robót budowlanych dotyczących budowy zadania widowni Stadionu Śląskiego w Chorzowie.

budowlane⁵³. Sporządzenie takiej opinii nie zostało zapewnione przez projektanta. Nie została ona również opracowana i dołączona do wniosku o pozwolenie na budowę, składanego przez Inżyniera Kontraktu (w imieniu Inwestora), a Wojewoda Śląski, w którego kompetencjach zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 3 Prawa budowlanego pozostawało sprawdzenie „kompletności projektu budowlanego i posiadania wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń”, nie wniósł o jej przedłożenie.

Postępowanie Urzędu w zakresie weryfikacji poprawności zamawianych projektów zadania Stadionu Śląskiego wskazuje na nierówne traktowanie pierwszego („Saturn 2005”) i drugiego (GMP) projektu⁵⁴, co NIK ocenia jako działania nierzetelne.

3.3.3. Weryfikacja „Zamiennej Dokumentacji Projektowej”

Postępowanie Urzędu w zakresie zapewnienia prawidłowości realizacji przedmiotu umowy uległo zmianie w przypadku zamiennej dokumentacji projektowej⁵⁵, sporządzonej również przez GMP, na podstawie kolejnej umowy (z 30 sierpnia 2013 r.). W umowie tej wprowadzono procedurę systematycznej weryfikacji prawidłowości poszczególnych elementów dokumentacji przekazywanej przez wykonawcę zamówienia, w tym w szczególności:

- zobowiązano projektanta do uwzględnienia w toku prowadzonych prac projektowych, wytycznych sporządzonych przez niezależny zespół ekspertów oraz współpracy z nim na każdym etapie prowadzonych prac;
- wprowadzono wymóg potwierdzenia – zarówno przez projektanta jak i zespół ekspertów – prawidłowości obliczeń statycznych całej konstrukcji zadania;
- uzależniono odbiór pełnej dokumentacji zamiennej od pozytywnej, końcowej weryfikacji sporządzonej przez wskazany zespół ekspertów.

Uwzględniając doświadczenia wynikające z wcześniejszych etapów modernizacji Stadionu Śląskiego, sposób weryfikacji zamiennej dokumentacji projektowej należy uznać za dobrą praktykę, która może i powinna być stosowana przy realizacji innych dużych i nietypowych przedsięwzięć inwestycyjnych.

3.4 Budowa zadania trybun i jej przerwanie

Wykonawca zadania wg projektu GMP został wyłoniony w trybie przetargu ograniczonego rozstrzygniętego w dniu 29 lipca 2008 r. Wybrano konsorcjum, którego liderem była spółka Hochtief Polska⁵⁶. Umowa na wykonanie „Zadania widowni oraz niezbędnej infrastruktury technicznej Stadionu Śląskiego w Chorzowie” została zawarta **29 lipca 2009 r.** Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na kwotę 277,4 mln zł netto (338,4 mln zł brutto). Termin wykonania prac określono na 21 miesięcy od daty przekazania terenu budowy (21 lipca 2011 r.). Teren budowy przekazano wykonawcy 22 października 2009 r. Do umowy zawarto 13 aneksów, w tym 7 obejmujących zmianę terminu zakończenia prac, z których jeden (aneks nr 4) został podpisany przed awarią łącznika podczas podnoszenia konstrukcji zadania. Aneks ten, w związku z rozszerzeniem zakresu robót o funkcję lekkoatletyczną, zmieniał termin zakończenia budowy na 26 miesięcy i 9 dni od daty

⁵³ Dz. U. z 2013, poz. 1409 ze zm., zwanej dalej „Prawem budowlanym”.

⁵⁴ Zadanie pn. „Zadania widowni oraz niezbędnej infrastruktury technicznej Stadionu Śląskiego”.

⁵⁵ Konieczność jej opracowania wynikała z decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Chorzowie, nakazującej wstrzymanie robót budowlanych związanych z zadaniem widowni.

⁵⁶ W skład konsorcjum wchodziły: Hochtief Polska sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie, Hochtief Construction AG z siedzibą w Essen, Mostostal Zabrze sp. z o. o., Termoserr sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie.

przekazania terenu budowy. W wyniku postanowienia PINB w Chorzowie o wstrzymaniu robót, wydanego po awarii z dnia 15 lipca 2011 r., roboty dotyczące zadaszania nie były podejmowane do dnia zakończenia kontroli NIK (wykonywano tylko prace, których wykonanie nie było związane z zadaszaniem)⁵⁷.

3.4.1. Awaria konstrukcji zadaszania trybun stadionu (15.07.2011 r.)

W dniu 15 lipca 2011 r., w czasie operacji podnoszenia konstrukcji zadaszania (tzw. „big lift”), nastąpiła awaria – pękły dwa stalowe elementy łączące liny radiacyjne i pierścieniowe. Na skutek ww. awarii, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Chorzowie wszczął postępowanie, w wyniku którego wydał postanowienie (Nr 18/2011), w którym nakazał Inwestorowi (Województwu Śląskiemu) przedłożenie ekspertyzy dot. analizy i oceny przyczyn zaistniałej awarii.

Ostateczną ekspertyzę (wykonaną przez ITB), przekazano PINB w dniu 30 marca 2012 r.⁵⁸. Jako bezpośrednią przyczynę wystąpienia awarii zadaszania, zespół ekspertów ITB wskazał „(...) zniszczenie 2 elementów nośnych („krokodyli”) wykonanych ze stalowego stopu (...) służących do mocowania lin. **Zniszczenie tych elementów spowodowane było niezachowaniem odpowiednich parametrów materiałowych odlewów (...)**”. W uzasadnieniu powyższego podano m.in. że „Dokumentacja wykonania odlewów ma szereg nieścisłości technicznych i formalnych (...), które mogły doprowadzić do wdrożenia do produkcji wadliwej technologii wykonania wytopu”. Wykonane przez ITB badania wykazały, że „(...) w odlewach znajdują się wady wewnętrzne, które naruszają strukturę materiałową wytopu”. ITB wskazał, że niektóre właściwości mechaniczne odlewów wyznaczone na podstawie badań „(...) nie odpowiadają Specyfikacji Technicznej i założeniom projektowym”.

Jako pośrednie przyczyny awarii wskazano także nierównomierny proces podnoszenia konstrukcji, niedokładności rozmieszczenia elementów mocowania lin, niedokładności montażowe oraz pomyłkę montażową. *Na podstawie inwentaryzacji stwierdzono, że miejsca montażu jednego z elementów mocowania lin na pierścieniu rozciągającym zostały zamienione w odniesieniu do dokumentacji montażowej (...)*”.

Zdaniem PINB, dostarczona dokumentacja nie udzieliła jednak jednoznacznej odpowiedzi na zagadnienia zawarte w wezwaniu, tj. nie potwierdziła, ani nie zaprzeczyła, że „(...) roboty budowlane realizowane w sposób zgodny z zatwierdzonym projektem budowlanym (...) zapewnią:

- bezpieczny oraz zgodny z obowiązującymi przepisami, Polskimi Normami i obecnym stanem wiedzy technicznej montaż konstrukcji zadaszania Stadionu Śląskiego,
- bezpieczne oraz zgodne z obowiązującymi przepisami przyszłe użytkowanie przedmiotowego zadaszania (...)

W związku z powyższym PINB zawiadomił Inwestora o swoim stanowisku i wezwał go 16 kwietnia 2012 r. do „(...) dostarczenia jednoznacznej i precyzyjnej odpowiedzi na ww. zagadnienia”. Jako ostateczny termin przekazania przedmiotowej dokumentacji wskazano dzień 31 grudnia 2012 r.

⁵⁷ W dniu 20 czerwca 2013 r. Wykonawca złożył oświadczenie o odstąpieniu od kontraktu, uzasadniając to m.in. brakiem prawidłowej i kompletnej dokumentacji projektowej. Również Zamawiający, w dniu 19 lipca 2013 r. przesłał Wykonawcy pismo, w którym poinformował go o odstąpieniu od kontraktu, ze względu m.in. na nieprzedłożenie zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu.

⁵⁸ Pierwsza część ekspertyzy przekazana została 22 grudnia 2011 r., a uzupełnienie – 30 marca 2012 r.

Postanowieniem z 27 lipca 2012 r. PINB nakazał Inwestorowi uzupełnić zakres ww. opracowania poprzez wprowadzenie dodatkowego punktu dotyczącego udzielenia odpowiedzi na pytanie: **„Czy jakość wyrobów i robót budowlanych już wykonanych oraz pozostałych do wykonania zadania Stadionu Śląskiego w Chorzowie, realizowanych w sposób zgodny z zatwierdzonym projektem budowlanym (...), zapewni bezpieczny oraz zgodny z obowiązującymi przepisami, Polskimi Normami i obecnym stanem wiedzy technicznej montaż konstrukcji zadania (...), bezpieczne oraz zgodne z obowiązującymi przepisami przyszłe użytkowanie przedmiotowego zadania”.**

W dniu 28 grudnia 2012 r. Marszałek Województwa Śląskiego przekazał PINB ekspertyzę pn. „Ocena projektu i wykonanej konstrukcji zadania Stadionu Śląskiego”, opracowaną przez zespół ekspertów Politechniki Gdańskiej, w której podsumowaniu eksperci uznali, że **„W świetle powyższych opracowań [zawartych w ekspertyzie – przyp. NIK] nie można na zadane pytanie odpowiedzieć pozytywnie”.**

W związku z powyższym, w oparciu o wyniki wszystkich przedłożonych analiz, 16 stycznia 2013 r. PINB wydał postanowienie o wstrzymaniu prowadzenia robót budowlanych związanych z wykonywaniem inwestycji w części dotyczącej budowy zadania widowni stadionu, a 14 marca 2013 r. wydał decyzję⁵⁹ nakazującą inwestorowi zaniechanie dalszych robót budowlanych w ww. zakresie.

Na wydane przez PINB postanowienie Marszałek Województwa Śląskiego złożył 28 stycznia 2013 r. zażalenie do Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Katowicach⁶⁰. Podnoszono w nim, że nie można zgodzić się z treścią uzasadnienia do tego postanowienia ponieważ w ocenie Województwa PINB „(...) dokonał nieprawidłowej interpretacji, a w pewnych przypadkach nawet nadinterpretacji, treści (...)” przedłożonej ekspertyzy Politechniki Gdańskiej.

Postanowieniem z 12 marca 2013 r., ŚWINB utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie PINB, w związku z czym 15 kwietnia 2013 r. Województwo Śląskie złożyło skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego⁶¹ w Gliwicach, w której wniesiono o „(...) uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz – na zasadzie art. 135 P.p.s.a. – poprzedzającego go postanowienia (...)” PINB. Odwołanie od decyzji PINB nakazującej inwestorowi zaniechanie dalszych robót budowlanych w zakresie zadania, Województwo Śląskie złożyło do ŚWINB dnia 2 kwietnia 2013 r. Decyzją z 27 maja 2013 r., ŚWINB orzekł o utrzymaniu zaskarżonej decyzji w mocy, co spowodowało złożenie skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach w dniu 3 lipca 2013 r. Skarga ta została przez WSA oddalona⁶².

3.4.2. Obniżenie niektórych parametrów łączników stalowych

Stalowe łączniki lin radialnych i pierścieniowych zostały dopuszczone do zastosowania na podstawie oświadczenia producenta (GUIVISA Sociedad Limitada) o zgodności wyrobu z dokumentacją. Ponadto, do każdego z tych oświadczeń dołączone były certyfikaty (zatwierdzone przez niezależnego audytora) potwierdzające zgodność wykonanych odlewów ze specyfikacją

⁵⁹ Nr 25/2013, znak sprawy PINB.7140.0-59/10.

⁶⁰ Dalej zwanego „ŚWINB”.

⁶¹ Dalej zwanego WSA.

⁶² WSA w Gliwicach oddalił skargi Województwa - Wyroki WSA nr II SA/GI 1065/13 oraz II SA/GI 1372/13 wydane 2 lutego 2013 r.

zatwierdzoną przez projektanta obiektu. Zgodnie z wymogiem określonym w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych⁶³ „Dopuszczone do jednostkowego zastosowania w obiekcie budowlanym są wyroby budowlane (...), wykonane według indywidualnej dokumentacji technicznej, sporządzonej przez projektanta obiektu lub z nim uzgodnionej, dla których producent wydał oświadczenie, że zapewniono zgodność wyrobu budowlanego z tą dokumentacją oraz z przepisami”.

Oprócz ekspertyz zleconych przez Urząd, po awarii stalowych łączników ekspertyzę pt. „Analiza wytrzymałościowa modeli łączników pierścienia rozciąganej konstrukcji zadaszenia Stadionu Śląskiego”, opracował na zlecenie firmy Mostostal Zabrze Holding S.A. (jednego z wykonawców), zespół naukowców Katedry Teorii Konstrukcji Budowlanych Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W opracowaniu tym wykazano m.in., że wartości niektórych parametrów tego elementu (podane w poszczególnych certyfikatach) zostały obniżone w porównaniu do specyfikacji, zatwierdzonej przez projektanta obiektu. W związku z powyższym, w toku prac nad ww. ekspertyzą, jej autorzy zwrócili się do Zleceniodawcy (Mostostal Zabrze) z zapytaniem, czy zgodę na obniżenie niektórych parametrów materiałowych wyraził projektant. W odpowiedzi Mostostal Zabrze przekazał informacje (wraz z dołączonymi kopiami pism), potwierdzające, iż obniżone parametry łączników zostały zaakceptowane przez przedstawiciela firmy SBP – R. K. – osobę niewymienioną w projekcie jako jednego z jego autorów i nieposiadającą wówczas uprawnień do pełnienia w Polsce samodzielnych funkcji w budownictwie⁶⁴.

W toku kontroli NIK stwierdzono, że na dwóch certyfikatach (nr 131336⁶⁵ oraz 131335⁶⁶ z 3 czerwca 2011 r.) niezależny audytor zawarł uwagę (w języku angielskim), że dwa parametry ($R_{p_{0,2}}$ i R_m) nie odpowiadały normie EN 10340:2007, wskazanej w specyfikacji dot. wykonania tych elementów. Zgodnie z dokumentacją, w obu tych przypadkach wartości $R_{p_{0,2}}$ i R_m powinny wynosić kolejno 700 (N/) i 830-980 (N/mm²), a faktycznie osiągnięte przez producenta (potwierdzone przez niezależnego audytora) były **niższe**, na poziomie odpowiednio: 598 i 723. Zgodę na zastosowanie elementów o takich (obniżonych) parametrach wyraził – jak opisano powyżej – działający w imieniu SPB – R. K.

Należy zwrócić uwagę, że 4 dni później (tj. 7 czerwca 2011 r.) do tych samych łączników (o wartości $R_{p_{0,2}}$ 598 i R_m 723) producent wystawił kolejne dwa certyfikaty (nr 131425 i 131426), które niezależny audytor zatwierdził. W poz. „standard/norm” certyfikatu, zamiast wartości 700 (N/) i 830-980 (N/mm²) wpisano parametry obniżone – za zgodą osoby reprezentującej SBP – odpowiednio: 530 (N/) i 630 N/mm²). Jak wynika z zestawienia przekazanego Politechnice Śląskiej przez Mostostal Zabrze, jeden z dwóch ww. certyfikatów (nr 131426 z 7 czerwca 2011 r.) dotyczył łącznika (tzw. „krokodyla”) zamontowanego na linii X38, tj. jednego z dwóch, które uległy awarii w dniu 15 lipca 2011 r. Oba ww. parametry drugiego łącznika (zamontowanego na linii X37), jak wynika z certyfikatu, również były obniżone w stosunku do pierwotnej dokumentacji.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 3a ustawy Prawo budowlane, jednym z podstawowych obowiązków projektanta było „sporządzanie lub uzgadnianie indywidualnej dokumentacji technicznej, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych

⁶³ Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 881 ze zm.

⁶⁴ O fakcie, iż osoba ta nie posiadała wówczas uprawnień do sprawowania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie wiedział Inżynier Kontraktu.

⁶⁵ Dot. łącznika wg opisu: Ringcableconector TYP II Draw.: 34909-09-2E CS308A nr 43169 i 41534 S-2.

⁶⁶ Dot. łącznika wg opisu: Ringcableconector TYP I Draw.: 34909-09-2E CS303B nr 43164 i 41534 S-1.

(...)”. Projektanci, którzy zostali wymienieni w projekcie jako jego autorzy, tak w zakresie architektury jak i konstrukcji, w swoich wyjaśnieniach podali, że nie wiedzieli o zmianie (obniżeniu) niektórych parametrów materiałowych łączników stalowych lin radialnych i pierścieniowych.

3.4.3. Działania Inżyniera Kontraktu

Województwo Śląskie (inwestor) było reprezentowane w procesie inwestycyjnym przez Inżyniera Kontraktu. Zgodnie z § 2 pkt 3 umowy zawartej pomiędzy Inwestorem i Inżynierem Kontraktu, zadaniem Inżyniera Kontraktu było reprezentowanie zamawiającego (Województwa Śląskiego) na wszystkich etapach realizacji inwestycji w kontaktach z odpowiednimi instytucjami oraz służbami, wypełnianie obowiązków Inwestora oraz spełnianie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w rozumieniu obowiązujących przepisów ustawy Prawo budowlane. Obowiązki inspektora nadzoru inwestorskiego obejmujące reprezentowanie inwestora na budowie przez sprawowanie kontroli zgodności jej realizacji z projektem i pozwoleniem na budowę, przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej, określone są w art. 25 pkt. 1 ustawy Prawo budowlane.

Zarządzanie procesem inwestycyjnym odbywało się na podstawie opracowanych przez Inżyniera Kontraktu „Koncepcji Zarządzania Procesem Inwestycyjnym” oraz „Szczegółowych procedur i zasad obowiązujących w trakcie realizacji inwestycji”⁶⁷. Wg „Koncepcji zarządzania...”, Inżynier Kontraktu był zobowiązany w przypadkach „związanych z wystąpieniem poważnych zmian w dokumentacji projektowej, przekraczających kompetencje Inżyniera Kontraktu”, przygotować „Raport Techniczny opisujący zaistniałą sytuację”. Natomiast w „Szczegółowych procedurach...” zapisano, że wszystkie raporty będą przekazywane Zamawiającemu do zatwierdzenia. O zmianie niektórych parametrów „krokodyli” Inżynier Kontraktu wiedział, jednak nie poinformował o tym Inwestora.

W ocenie NIK, niepoinformowanie Inwestora o obniżeniu niektórych parametrów łączników stalowych (tzw. krokodyli) i zaakceptowaniu tego przez osobę nieuprawnioną oraz niezapewnienie zgody uprawnionego projektanta na zastosowanie elementów o obniżonych parametrach technicznych, świadczy o nierzetelnym wykonywaniu podstawowych obowiązków przez Inżyniera Kontraktu.

3.4.4. Finansowe skutki awarii

Całkowita wysokość wydatków Województwa Śląskiego spowodowanych awarią, w związku z niezakończonym procesem budowy nie była możliwa do ustalenia.

Szacunkowo, dodatkowe koszty wynikłe z tego tytułu wyniosły **ok. 18 mln zł**. Na ww. sumę składają się m.in.: ekspertyza ITB – 0,9 mln zł; ekspertyza Politechniki Gdańskiej – 0,8 mln zł; doradztwo prawne – 1,3 mln zł; zakup nowej, zamiennej dokumentacji projektowej (GMP) – 4,6 mln zł; prace związane z zabezpieczeniem placu budowy na okres przerwy w realizacji inwestycji – 0,8 mln zł; koszty pozostałe (w tym m.in.: ochrona, magazynowanie, inwentaryzacja, utrzymanie i kontrola urządzeń) – 2,2 mln zł. Do ww. kwot należy doliczyć koszt planowanego zlecenia wykonania ekspertyz lin nośnych w przewidywanej wysokości 7,2 mln zł.

Wg szacunków Urzędu Marszałkowskiego (na dzień 18 grudnia 2013 r.), koszt całego zadania ma wynieść 586,5 mln zł, a wysokość wydatków pozostałych do poniesienia w celu zakończenia modernizacji stadionu wynosi ok. 217,0 mln zł.

⁶⁷ Dalej zwane „Szczegółowymi zasadami...”.

3.4.5. Przyczyny awarii w świetle sporządzonych ekspertyz technicznych

Celem wskazania przyczyn awarii konstrukcji zadaszania, Urząd zlecił – na wniosek PINB – wykonanie 2 ekspertyz przygotowanych przez ITB oraz Politechnikę Gdańską. Poza tym, w posiadaniu Urzędu była analiza wytrzymałościowa modeli łączników pierścienia rozciąganego, wykonana przez specjalistów Politechniki Śląskiej na zlecenie Mostostalu Zabrze. Opracowania te, oprócz przyczyn awarii wymienionych powyżej (**wady materiału oraz niedokładności montażowe**), zawierały uwagi do projektu zadaszania:

3.4.5.1. Ekspertyza ITB

- „Projekt techniczny nie zawiera analizy stanów wyjątkowych konstrukcji w odniesieniu do żadnego z elementów zadaszania ani konstrukcji wsporczej. Nie przeprowadzono też analizy wystąpienia katastrofy postępującej objawiającej się lawinowym zniszczeniem konstrukcji wskutek awarii elementów konstrukcyjnych najbardziej wyężonych lub narażonych na uszkodzenie. Projektant nie uwzględnił w obliczeniach współczynnika konsekwencji zniszczenia dla konstrukcji”;
- „Projekt nie uwzględnia stanów przejściowych konstrukcji ciągnowej związanej z wymianą cięgna. Taki stan powinien być rozpatrzony jako jeden z możliwych scenariuszy związanych z niezawodnością i trwałością konstrukcji (...)” (wymiana lin bez konieczności opuszczania całej konstrukcji, stanowi wymóg normy PN EN 1993-1-11 pkt 2.1 ppkt 4.);
- „Projekt nie podaje sposobu ewentualnego odśnieżania zadaszania ani sposobu kontroli obciążeń od śniegu oraz stanu technicznego lin, czyszczenia, napraw i konserwacji płyt poliwęglanowych”;
- „(...) w stanie użytkowania przy najmniej korzystnych kombinacjach obciążeń, nośność lin jest zachowana, a w przypadku obciążenia śniegiem na całej powierzchni dachu wraz z ciężarem własnym zadaszania i wyposażeniem technicznym, wyężenie liny obwodowej [pierścień rozciągany] osiąga współczynnik 1,04 (4% przekroczenie). Liny nośne w stanie użytkowania wykazują pełne wykorzystanie nośności”;
- „(...) Przy zerwaniu liny obwodowej, w elementach mocowania lin występuje naprężenie (...), które przekracza granice plastyczności oraz dolną granicę wytrzymałości”;
- „Uszkodzenie jednego z elementów mocowania lin w stanie eksploatacji powoduje wyłączenie z konstrukcji całego wiązara linowego i gwałtowne przeniesienie obciążeń na pozostałe elementy oraz znaczną deformację układu statycznego. (...) W takim przypadku może nastąpić lawinowe zniszczenie konstrukcji”.

3.4.5.2. Ekspertyza Politechniki Gdańskiej

- „(...) Wymagania niezawodności formułowane w opisie technicznym do analizowanego projektu (...) najczęściej ograniczają się do lakonicznego przywołania norm krajowych. (...). Skutecznym sposobem wyeliminowania opisanych niedostatków w zakresie współczesnych wymagań niezawodności budynków, a w tym i zadaszania trybun Stadionu Śląskiego jest nowelizacja zakresu projektu budowlanego, uwzględniająca reguły zarządzania niezawodnością wg eurokodu PN-EN 1990 i europejskich norm wykonania konstrukcji stalowych (...)”;
- „(...) Przywołano tam [w projekcie budowlanym – przyp. NIK] metodę współczynników nośności i obciążenia w wersji opublikowanej w normie niemieckiej DIN 1055-100. Jest to metoda zbieżna z przyjętą w eurokodzie PN-EN 1990:2004. Autorzy »Projektu budowlanego« nie uwzględnili jednak Załączników z normy PN-EN 1990:2004, które decydują o wymaganiach niezawodności zadaszania trybun Stadionu Śląskiego. W szczególności są to następujące załączniki:

- Załącznik B. Zarządzanie niezawodnością obiektów budowlanych.
- Załącznik C. Podstawy współczynników częściowych.
- Załącznik D. Projektowanie wspomagane badaniami”
- „Autorzy projektu budowlanego nie uwzględnili wymagań normy PN-EN 1990 w zakresie niezawodności zadania trybun jako obiektu o klasie konsekwencji zniszczenia CC3. Przyjęto niższą klasę CC2, co w konsekwencji prowadzi w projekcie budowlanym do zbyt optymistycznych wartości współczynników częściowych. W szczególności przyjęto zaniżone wartości wszystkich współczynników nośności (...) oraz zaniżone wartości współczynników obciążeń zmiennych (...). Autorzy projektu nie przedstawili analiz związanych ze stanami awaryjnymi konstrukcji, w tym szczególnie niebezpieczeństwa wystąpienia katastrofy postępującej (...)”.
- „(...) brakuje jasnych i precyzyjnych wytycznych postępowania na etapie przygotowania przedsięwzięcia. Zdaniem autorów Inwestor przed zleceniem wykonania projektu powinien opracować kartę wymaganej niezawodności i zdefiniować indywidualne warunki dotyczące obciążeń użytkowych - głównie obciążenia śniegiem (...). Przyjęte w projekcie obciążenie śniegiem wg normy PN-EN 1991-1-3 formalnie jest poprawne, ale dla tak unikatowej budowli, w obliczu konieczności częstego usuwania śniegu (...) zdaniem autorów za małe. (...) Przyjęty poziom obciążeń charakterystycznych [0,72 kN/m²] oznacza, że w przypadku zalegania pokrywy śnieżnej o ciężarze jak wyżej konieczne będzie niezwłoczne usuwanie śniegu z dachu (...)”.
- „(...) Maksymalne wartości sił w linach nośnych i napinających od obciążeń obliczeniowych do ~7% przekraczają nośność obliczeniową lin określoną na podstawie danych producenta. W linach pierścieniowych przekroczenie występuje na poziomie ponad 7%. W świetle powyższych rezultatów układ linowy zadania trybun należy uznać za przeciążony (...)”.

3.4.5.3. Analiza wytrzymałościowa modeli łączników wykonana przez ekspertów Politechniki Śląskiej

Zespół ekspertów z Politechniki Śląskiej, w podsumowaniu swojej analizy, zwrócił uwagę, że „(...) zaistniała awaria pozwoliła ujawnić zasadnicze błędy w projektowaniu konstrukcji łączników stalowych (...). Stwierdzono tam również, że „(...) przedstawione rozwiązanie stalowego łącznika »krokodyla« - spinającego liny nośne przekrycia Stadionu Śląskiego - jest błędne ze względu na rozwiązanie materiałowe i konstrukcyjne, oraz zastosowane metody i procedury projektowe”.

Zdaniem ekspertów z ww. uczelni, m.in.:

- „Zastosowane do projektowania normy i metody nie są adekwatne do rozważanej konstrukcji z uwagi na brak w niej wymaganej normą możliwości regulacji cięgien i ich wymiany. Pominięto istotne warunki bezpieczeństwa, jakim powinna odpowiadać tego typu konstrukcja. Łączniki powinny mieć zapas bezpieczeństwa przynajmniej taki sam jak łączone za ich pomocą liny”.
- „Przekrycia Stadionu Śląskiego nie zaprojektowano dla najwyższej klasy konsekwencji zniszczenia, który wymaga trzypoziomowej kontroli jakości przy projektowaniu i wykonaniu konstrukcji”.
- „(...) Kruche pęknięcie jednego łącznika stalowego, tzw. »krokodyla“, spowodowało konieczność opuszczenia konstrukcji linowej na poziom boiska, co byłoby niemożliwe podczas eksploatacji obiektu! (...)”.
- „Łącznik był nieprawidłowo ukształtowany i obciążony (...)”.
- „(...) Błędne zaprojektowanie kształtu łączników. Łączniki są rozciągane mimośrodowo z powodu rozmieszczenia uchwytów lin pierścienia rozciąganego tylko od ich spodów (...). „Nieprawidłowe rozmieszczenie w »krokodylach“ otworów na śruby, mocujące z nimi w sposób nieprzesuwany liny pierścienia rozciąganego za pośrednictwem stalowych zacisków (...)”.

Wskazane przez ekspertyzy problemy zostały wyeliminowane na etapie przygotowywania „zastępczej dokumentacji projektowej”, w której m.in. przekonstruowano element, który uległ awarii – łącznik lin radiacyjnych i pierścieniowych (zmieniony został zarówno kształt łącznika, jak i materiał, z którego element ma być wykonany), dodano także dwie liny pierścieniowe.

Ekspertyzy wskazują na złożone przyczyny awarii, obejmujące zarówno niezachowanie odpowiednich parametrów materiałowych elementów, które uległy uszkodzeniu, jak również niedokładności montażowe oraz niektóre założenia przyjęte w projekcie.

NIK zauważa jednocześnie, że projekt konstrukcji przekrycia stadionu, tj. elementu od którego zależy bezpieczeństwo osób zasiadających na trybunach, powinien być sporządzony ze szczególną starannością; powinien także zakładać parametry gwarantujące bezawaryjne funkcjonowanie nawet w najtrudniejszych warunkach pogodowych. Także jakość wykonania i montaż poszczególnych elementów tego rozwiązania powinny gwarantować bezpieczeństwo użytkowników obiektu.

W świetle powyższego za niedopuszczalną należy uznać sytuację, w której możliwe jest dokonanie zmian w dokumentacji projektowej przez osoby do tego nieuprawnione. Niedopuszczalne było także aprobowanie do zabudowy elementów, których parametry zwiększały ryzyko awarii już na etapie montażu, a w sytuacji gdyby na trybunach przebywali widzowie – katastrofy budowlanej o trudnej do przewidzenia skali.

3.5 Stan modernizacji Stadionu Śląskiego w czasie kontroli NIK

Podjęta na podstawie wyników ekspertyz decyzja organu nadzoru budowlanego⁶⁸ nakazująca zaniechanie dalszych robót dotyczących zadania widowni wg dotychczasowego projektu, postawiła Województwo Śląskie przed koniecznością rozstrzygnięcia sposobu dalszego prowadzenia inwestycji⁶⁹, w sytuacji braku zatwierdzonego projektu budowlanego, a wkrótce potem odstąpienia od kontraktu z wykonawcą⁷⁰. W tych okolicznościach Zarząd Województwa zdecydował się podjąć próbę porozumienia z projektantem i wykonawcą, w celu dokończenia budowy.

⁶⁸ Decyzja nr PINB.7140.0-59/10 z dnia 14 marca 2013 r.

⁶⁹ Niezależnie od ewentualnego dochodzenia odpowiedzialności cywilnej uczestników procesu inwestycyjnego.

⁷⁰ W dniu 20 czerwca 2013 r. Wykonawca złożył oświadczenie o odstąpieniu od kontraktu, uzasadniając to m.in. brakiem prawidłowej i kompletnej dokumentacji projektowej. Również Zamawiający, w dniu 19 lipca 2013 r. przesłał Wykonawcy pismo, w którym poinformował go o odstąpieniu od kontraktu, ze względu m.in. na nieprzedłożenie zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu.

Zdjęcie nr 1

Widok płyty głównej Stadionu Śląskiego w czasie kontroli NIK (stan na 12 października 2013 r.)

Źródło: Zdjęcie płyty głównej stadionu wykonane podczas oględzin tereny budowy w dniu 12 października 2013 r.

W dniu 30 sierpnia 2013 r. Województwo Śląskie zawarło umowę z GMP, której przedmiotem było wykonanie „Zmodyfikowanego Projektu Budowlanego w zakresie konstrukcji zadaszania widowni Stadionu Śląskiego, zgodnie z wymogami polskiego prawa, obowiązującymi normami projektowania i innymi przepisami”. Cena ww. opracowania wynosiła 3,7 mln zł netto (4,6 mln zł brutto).

Wynikiem realizacji umowy przez GMP była „Zamienna Dokumentacja Projektowa” zintegrowana z pozostałą dokumentacją projektową, wykonaną na podstawie umowy nr 480/2008 z 28 kwietnia 2008 r. Ponadto GMP zobowiązał się także pełnić obowiązki nadzoru autorskiego nad realizacją robót objętych „Zamienną Dokumentacją Projektową”. Dokumentacja powstała w ramach umowy miała przejść na własność zamawiającego. W umowie projektant (GMP) wyraził zgodę na weryfikację Zamienną Dokumentacji Projektowej przez Zespół Ekspertów z Politechniki Gdańskiej, a ponadto zobowiązał się ściśle uwzględnić sporządzane przez Zespół Ekspertów wytyczne do dalszego postępowania w zakresie projektowania i budowy konstrukcji zadaszania⁷¹.

⁷¹ rekomendacje Zespołu Ekspertów były dla projektanta wiążące.

Zdjęcie nr 2

Widok opuszczonych elementów konstrukcji zadaszenia trybun stadionu (liny radiacyjne, pierścieniowe oraz łączniki stalowe) w czasie kontroli NIK (stan na 12 października 2013 r.)

Źródło: Zdjęcie elementów konstrukcji wykonane podczas oględzin tereny budowy w dniu 12 października 2013 r.

Następnie Zarząd Województwa porozumiał się z wykonawcą robót, z którym w dniu 10 września 2013 r. zawarł porozumienie w celu dokończenia robót. W porozumieniu tym, przywołano umowę nr 2374/IW/2009 z dnia 29 lipca 2009 r., podpisaną przez wykonawcę i zamawiającego oraz stwierdzono, iż: „niezależnie od podjętych przez każdą ze stron przed dniem dzisiejszym działań zmierzających do zakończenia współpracy, Strony zgodnie postanowiły podjąć jeszcze jedną próbę porozumienia regulującego ich wzajemne stosunki”. Strony porozumienia zobowiązały się do warunkowego wycofania oświadczeń o odstąpieniu od kontraktu (jak wynika z informacji opublikowanych w marcu 2014 r. ostatecznego porozumienia nie osiągnięto – konieczny będzie wybór nowego wykonawcy, który dokończy budowę).

3.6 Dotychczasowe koszty modernizacji Stadionu Śląskiego

Proces modernizacji Stadionu Śląskiego realizowany był w ramach dwóch zadań inwestycyjnych: „Modernizacja Stadionu Śląskiego w Chorzowie” (lata 1994–2009) oraz „Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie” (od roku 2008 do dnia zakończenia kontroli – zadanie w trakcie realizacji).

Łącznie na dwa ww. zadania inwestycyjne, do dnia 30 września 2013 r., po uwzględnieniu odsetek i prowizji od kredytów i pożyczek wydatkowano **603,77 mln zł**. Na zadanie „Modernizacja Stadionu Śląskiego w Chorzowie” łącznie od 1994 do 2009 wydatkowano **227,73 mln zł**⁷². Wydatki na zadanie „Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie” na koniec III kwartału 2013 r. wyniosły **354,35 mln zł**⁷³. Koszt dokończenia modernizacji stadionu jest szacowany przez Urząd na kwotę ok. **217 mln zł**⁷⁴.

NIK zwraca uwagę, że szacunkowy koszt wykonania zadania trybun Stadionu Śląskiego wg projektu „Saturn 2005” wynosił 119 mln zł⁷⁵. W wyniku działań Urzędu odstąpiono od realizacji tego projektu i zamówiono projekt, którego wykonanie miało kosztować **174,8 mln zł**⁷⁶, a jego realizacja, pomimo poniesienia wydatków znacznie przekraczających tę kwotę, do czasu kontroli NIK, nie została zakończona.

W okresie objętym kontrolą stadion był administrowany przez jednostkę budżetową Wojewódzki Ośrodek Kultury i Sportu „Stadion Śląski” w Chorzowie⁷⁷. Działalność WOKiS była finansowana z budżetu województwa śląskiego. W latach 2007–2009 wydatki WOKiS były wyższe od dochodów średnio o 1,15 mln zł rocznie. Różnicę pokrywało Województwo.

W związku z rozpoczęciem budowy zadaszenia widowni Stadion został wyłączony z eksploatacji⁷⁸ a wskutek awarii, do dnia zakończenia kontroli Stadion nie został oddany do użytkowania, w związku z czym WOKiS nie mógł uzyskiwać wpływów z tytułu najmu głównej areny Stadionu od lipca 2011. Porównanie różnicy pomiędzy dochodami a wydatkami WOKiS sprzed i po wyłączeniu Stadionu z eksploatacji wskazuje, że szacunkowa wysokość utraconych korzyści, wynikających z opóźnienia w przekazaniu Stadionu do eksploatacji od połowy 2011 r. do połowy roku 2013, stanowiły kwotę **2,47 mln zł**⁷⁹ (o taką sumę deficyt WOKiS był wyższy od analogicznego okresu poprzedzającego wyłączenie głównej areny Stadionu na czas modernizacji).

⁷² Z czego 42,94 mln zł sfinansowano ze środków własnych województwa śląskiego, 24,46 mln zł to środki pochodzące z Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu (dalej UKFiS), 159,49 mln zł sfinansowano z dotacji z budżetu państwa, 0,63 mln zł to środki z pożyczki udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, 0,17 mln zł sfinansowano odsetkami bankowymi, 0,04 mln zł to środki przekazane z budżetu Miasta Chorzowa oraz pozostałe wpływy.

⁷³ Z tego wydatkowano 304,64 mln zł (86%) na roboty budowlane, 19,85 mln zł (5,6%) na dokumentację projektową, 7,86 mln zł (2,2%) na nadzór autorski, 7,14 mln zł (2%) na pełnienie funkcji inżyniera kontraktu, 1,53 mln zł (0,4%) na usługi doradcze projektanta, 1,51 mln zł (0,4%) na ekspertyzy, 0,92 mln zł (0,3%) na doradztwo prawne, 10,9 mln zł (3,1%) na pozostałe koszty.

⁷⁴ W czasie szacowania kwoty potrzebnej do zakończenia budowy obowiązywało porozumienie między Województwem Śląskim a dotychczasowym wykonawcą budowy (konsorcjum Hochtief-Mostostal), jednak ostatecznie do porozumienia nie doszło. W związku z tym, w dniu 28 marca 2014 r. Województwo Śląskie ogłosiło przetarg nieograniczony na zadanie pn. „Badanie lin, podniesienie konstrukcji zadaszenia widowni i wykonanie monitoringu konstrukcji wraz z pracami towarzyszącymi w ramach zadania „Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie”, z terminem otwarcia ofert w dniu 7 maja 2014 r.

⁷⁵ Wartość brutto podana na podstawie oferty KEM zgłoszonej w przetargu na realizację zadania w lipcu 2006 r., po odliczeniu elementów włączonych przez oferenta do kosztorysu, a nie przewidzianych w siwz oraz nie ujętych w Zbiorczym Zestawieniu Kosztów (monitoring i nagłośnienie, dokumentacja projektowa, w tym wynagrodzenie eksperta, pomocnicza konstrukcja stalowa, koszty ubezpieczenia, system wizualizacji „telebim”).

⁷⁶ Wartość brutto – na podstawie oferty konsorcjum Hochtief Construction, Mostostal Zabrze, Termoserr Warszawa).

⁷⁷ Dalej zwaną WOKiS.

⁷⁸ Zgodnie z zapisem w pkt 8.2 Umowy nr 2374/IW/2009 z dnia 29.07.2009 r. zakończenie prac miało nastąpić 21 miesięcy od daty Protokołu Przekazania Terenu Budowy tj. od 22.10.2009 r. i miało potrwać do dnia 22.07.2011 r.

⁷⁹ Utracone korzyści oszacowano wyliczając różnicę pomiędzy deficytem WOKiS za okres lipiec 2011 – czerwiec 2013 a średniorocznym deficytem WOKiS w okresie 2007-2009. Tak oszacowana wysokość utraconych korzyści wyniosła 0,67 mln zł w II półroczu 2011 r., 1,39 mln zł w 2012 r. i 0,41 mln zł w I półroczu 2013 r.

4.1 Organizacja i przebieg kontroli

Kontrolę przeprowadzono, na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK. w okresie od 29 lipca do 20 grudnia 2013 r., w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego. Czynności kontrolne zostały rozpoczęte 29 lipca 2013 r. i zakończone 20 grudnia 2013 r. Kontrola umożliwiła, przy zastosowaniu kryteriów legalności i rzetelności, wskazanie przyczyn niezakończenia modernizacji Stadionu Śląskiego w planowanym terminie oraz nieprzewidywanego wzrostu kosztów inwestycji. Oceny i uwagi z kontroli przedstawiono w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 8 stycznia 2014 r. Sposób prowadzenia modernizacji Stadionu Śląskiego został oceniony negatywnie. Do wystąpienia pokontrolnego Marszałek Województwa Śląskiego wniósł 13 zastrzeżeń w dniu 28 stycznia 2014 r., z których jedno zostało uwzględnione w całości, trzy zostały uwzględnione w części, natomiast pozostałych 9 zostało oddalonych przez Komisję rozstrzygającą Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej w dniu 7 marca 2013 r.

Zastrzeżenie uwzględnione w całości dotyczyło uwagi dotyczącej współczynnika obciążenia śniegiem obu projektów zadaszania – Zespół orzekający wykreślił uwagę z wystąpienia.

Zastrzeżenie uwzględnione w części dotyczyły:

- autora koreferatu do projektu „Saturn 2005”;
- doprecyzowania nazwy zadania w ramach którego realizowano zadaszanie wg projektu GMP;
- wysokości kwot środków wydatkowanych niegospodarnie.

Uwzględnienie zastrzeżeń nie wpłynęło na ocenę zawartą w wystąpieniu.

Wykaz członków Zarządu Województwa Śląskiego i Dyrektorów Wydziału Inwestycji Urzędu Marszałkowskiego w okresie objętym kontrolą

W skład zarządu Województwa Śląskiego w okresie objętym kontrolą wchodził:

od 27 listopada 2006 r. do 9 stycznia 2008 r.

Janusz Moszyński – Marszałek Województwa Śląskiego

Sławomir Kowalski – Wicemarszałek Województwa Śląskiego

Grzegorz Szpyrka – Wicemarszałek Województwa Śląskiego

Jarosław Kołodziejczyk – Członek Zarządu

Marian Ormaniec – Członek Zarządu Województwa Śląskiego

od 12 stycznia 2008 r. do 2 grudnia 2010 r.

Bogusław Śmigielski – Marszałek

Adam Stach – Wicemarszałek

Marian Ormaniec – Wicemarszałek

Zbyszek Zaborowski – Wicemarszałek

Mariusz Kleszczewski – Członek Zarządu

Piotr Spyra Członek Zarządu

od 2 grudnia 2010 r. do 20 grudnia 2012 r.

Adam Matusiewicz – Marszałek

Mariusz Kleszczewski – Wicemarszałek

Aleksandra Gajewska – Wicemarszałek

Aleksandra Banasiak – Członek Zarządu

Jerzy Gorzelik – Członek Zarządu

od 21 stycznia 2013 r. do zakończenia kontroli

Mirosław Sekuła – Marszałek Województwa

Kazimierz Karolczak – Wicemarszałek Województwa

Aleksandra Gajewska – Wicemarszałek Województwa

Arkadiusz Chęciński – Członek Zarządu Województwa

Stanisław Dąbrowa – Członek Zarządu Województwa

Funkcję Dyrektora Wydziału Inwestycji Urzędu Marszałkowskiego w okresie objętym kontrolą pełnili:

Jan Gaj – od 1 marca 2007 r. do 31 maja 2007 r. (p.o. Dyrektora), a następnie do 9 kwietnia 2008 r. – Dyrektor Wydziału

Grażyna Kamińska – od 10 kwietnia 2008 r. do 30 listopada 2008 r. (p.o. Dyrektora), a następnie – Dyrektor Wydziału (do zakończenia kontroli NIK).

Wykaz obowiązujących aktów prawnych

1. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych – Dz. U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane – Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.
3. Ustawa z dnia 6 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych – Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 881 ze zm.
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przekazywania inwestycji centralnych samorządom województw i powiatom oraz wykazu inwestycji centralnych podlegających przekazaniu – Dz. U. 1998 Nr 162 poz.1139.
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego – Dz. U. z 2013 r. poz. 1129.

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Sejmik Województwa Śląskiego
2. Zarząd Województwa Śląskiego
5. Wojewoda Śląski